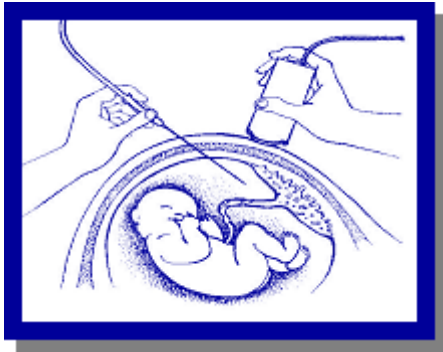

ODBĚR PLODOVÉ VODY (AMNIOCENTÉZA)

Hlavní důvody odběru:

- věk těhotné 35 a více let
- patologický biochemický skrínink v 1. nebo 2. trimestru těhotenství
- abnormální ultrazvukový nález u plodu
- prenatalně zjištěná dědičná choroba v rodině
- další důvody vyplývající z genetické konzultace

Indikace k vyšetření plodové vody neznamená, že těhotenství musí být patologické, naopak většina vyšetření je uzavřena negativním výsledkem. Je doporučována v genetické ambulanci specializovaným lékařem a pacientka se sama, resp. partnerem rozhoduje, zda ji podstoupí.

Způsob odběru:

Odběry zajišťují specializovaná gynekologická pracoviště. Vpich se provádí velmi tenkou jednorázovou jehlou přes stěnu břišní v oblasti dělohy, bez umrtvení, protože je téměř nebolestivý. Postup jehly je přímo kontrolován ultrazvukem, nehrozí tedy popíchnání nebo jiné poškození plodu jehlou. Jednorázově se odebírá 20-30 mililitrů plodové vody, ztráta tohoto množství nijak neohrožuje plod a v krátké době se doplní. Gynekologické riziko odběru spočívá v možnosti krátkodobého odtoku plodové vody, krvácení, případně až samovolného potratu, ale je nízké (asi 0,5 - 1% nad obecnou úroveň potratů). Po odběru a kontrole je možné odjet domů. Je vhodné mít zajištěn vlastní odvoz.

Laboratorní vyšetření plodové vody:

Odebraná plodová voda se zpracovává v cytogenetické laboratoři. V plodové vodě jsou rozptýleny buňky pocházející z plodu (z kůže, dýchacích cest atd.), a tyto buňky se po odstředění tekutiny kultivují ve speciálním živném roztoku, kde se nechávají množit, až dosáhnou počtu dostatečného pro chromozomální vyšetření. Potom se z nich připravují mikroskopické preparáty s chromozomy plodu; ty jsou vyhodnoceny a po kontrole ze druhé buněčné kultury se vydává závěrečný výsledek. Celý proces trvá asi 2-3 týdny, a nedá se podstatně zkrátit. Část plodové vody se odesílá na biochemické vyšetření dalších

markerových proteinů, které mohou být indikátory rozštěpů páteře a břišní stěny nebo cystické fibrozy (potom je v CF centru ÚBLG provedeno vyšetření této dědičné choroby) a v indikovaných případech i na virologii či jiná specializovaná pracoviště.

Důležité poučení:

Amniocentéza je cílené vyšetření, kterým lze zjistit pouze několik typů vad a postižení (chromozomální aberace, rozštěpové vady). Neumožňuje odhalit většinu jiných vad, např. srdce či jiných vnitřních orgánů, rozštěpy obličeje, defekty končetin atd. Kromě zvýšeného rizika určité vady, pro které se amniocentéza provádí, má každá těhotná ještě tzv. populační riziko jakékoliv vady či postižení, které se pohybuje kolem 5%. Proto i v případě normálních výsledků vyšetření plodové vody existuje jisté riziko přítomnosti vady nebo nemoci, která není v těhotenství zjištělná.